



HUSHÅLLENS SPARANDE



INNEHÅLLSFÖRTECKNING

INLEDNING	3
SAMMANFATTNING	4
RESULTAT	5
Hur stort sparande har du?	6
Varför sparar du?	7
Vill du öka ditt sparande och har du råd?	8
Har du sparat regelbundet det senaste året?	8
Hur har du placerat ditt regelbundna sparande?	9
Har du under det senaste året minskat eller ökat ditt regelbundna sparande?	9
Planerar du din ekonomi för att klara en längre tids sjukdom eller arbetslöshet?	10
JÄMFÖRT MED TIDIGARE ÅR	11

Inledning

Sparande är en nödvändig del i de allra flesta hushålls ekonomi. Orsakerna till varför hushållen sparar skiljer sig åt eftersom kunskap och framför allt behov skiljer mellan olika hushåll. Generellt kan man säga att man trygghetssparar eller sparar mer för nöjes skull. Oftast gör man en kombination av båda.

Somliga sparmål är viktigare att inse nödvändigheten av än andra. Det är t ex. viktigt att spara ihop till en buffert för oförutsedda händelser. Om man skulle bli arbetslös eller sjuk under en längre period blir inkomsten lägre. Är man till exempel ensamstående så är man extra utsatt. För att då inte tvingas flytta till billigare boende och kunna betala sina räkningar är det för många bra att ha ett sparkapital att luta sig mot. En buffert är även bra att ha om t ex. värmepannan eller bilen går sönder. Stora utgifter som man är tvungen att betala kan bli svåra om man inte har sparat i förväg.

Att spara inför sitt liv som förhoppningsvis livsnjutande pensionär är också viktigt. De flesta får en betydligt lägre inkomst som pensionär jämfört med när man arbetar. För att kunna bo kvar i sitt hus och/eller kunna unna sig saker när man blir äldre är det klokt att ha ett sparkapital när man går i pension.

Annat sparande kan vara av mer nöjeskaraktär, såsom att spara till en resa.

I denna rapport tittar vi bland annat närmare på hur stort sparande man har, varför man sparar och om man sparar regelbundet. Analysen fördelas utifrån ålder och inkomst, men även utifrån om man arbetar, är arbetslös eller pensionär, om man lever tillsammans med någon eller är ensamstående.

Analysen bygger på en marknadsundersökning via Internetpanel hos Norstat. Antalet svarande är 10 000 ur befolkningen.

Sammanfattning

De senaste åren har andelen som har ett lågt eller inget sparkapital alls halverats. Trots det är det många som inte sparar regelbundet och sannolikt för många som har en alltför liten buffert för att klara oförutsedda händelser. Just oförutsedda händelser är annars den vanligaste anledningen till att man sparar.

En knapp tredjedel har inte sparat regelbundet det senaste året. Inte så förvånande är det i större utsträckning ensamstående och de med lägre inkomster som inte sparar. Bland ensamstående är det många som knappt har någon buffert alls ifall något skulle hända som kräver ekonomiska resurser. Även yngre har ett lågt sparande, men det är inte lika alarmerande eftersom många av dem när de får en stadig inkomst kommer kunna bygga upp ett sparkapital.

Många vill spara mer än de gör nu men långt ifrån alla uppger att de har råd. Över hälften av de tillfrågade har ett oförändrat sparande jämfört med året före.

Över hälften sparar inte för att trygga sin ekonomi för risken för arbetslöshet eller sjukdom en längre tid. Många är försäkrade mot inkomstbortfall genom sin arbetsgivare eller sitt fackförbund. Men de som står utan sådan försäkring löper en stor ekonomisk risk inför om livet tar en annan riktning än den planerade. De över 50 år är lite bättre på att "trygghetsspara" än de yngre.

Inte ens hälften sparar till sitt liv som pensionär. De med högre inkomster sparar i högre utsträckning till sin pension, så också sammanboende jämfört med ensamstående. Ett hushålls ekonomiska marginaler påverkar i vilken utsträckning man kan spara till t ex. sin tid som pensionär.

Det är ingen större skillnad på kvinnors och mäns sparande. Något fler män har ett högre sparkapital samt har råd att öka sitt sparande. Kvinnor sparar lite mer till semester och till sina barn och barnbarn än män. Och män sparar i högre utsträckning för att det är roligt och spännande att placera än kvinnor.

Resultat

- Sparandet stiger med åldern och män har ett högre sparkapital än kvinnor.
- Över hälften av de tillfrågade har ett sparkapital på mer än 100 000 kronor. Men så många som var tredje har en buffert på under 50 000 kronor.
- Ungefär 20 procent av de ensamstående har ett sparkapital som är lägre än 10 000 kronor.
- De flesta sparar till oförutsedda utgifter, dvs. buffertsparar. Att spara till en resa eller sitt liv som pensionär är också relativt vanligt.
- Hälften av de tillfrågade uppger att de vill öka sitt sparande, men även drygt hälften svarar att de inte har råd att spara mer.
- Hela 30 procent av de tillfrågade har inte sparat regelbundet det senaste året. Yngre, ensamstående och de med lägre inkomster är de som mer sällan har ett regelbundet sparande.
- Det regelbundna månadssparandet placeras oftast på ett vanligt sparkonto medan det regelbundna sparandet man gör ett par gånger om året i större utsträckning placeras i aktier och värdepapper.
- Över hälften har ett oförändrat regelbundet sparande det senaste året. Men 10 procent uppger att de har minskat det.
- Över 60 procent buffertsparar inte för att klara en längre tids sjukdom eller arbetslöshet. Det innebär att många riskerar en försämrad ekonomi om deras disponibla inkomst skulle minska drastiskt.

Hur stort sparande har du?

Yngre, ensamstående och de med lägre inkomster är de med lägst buffertsparande. Det innebär att de med lägst marginaler löper en större ekonomisk risk om något oförutsett skulle hända.

Det är positivt att notera att över hälften av de tillfrågade har ett sparande på mer än 100 000 kronor. Då har man en bra buffert för oförutsedda utgifter. Men så många som var tredje har ett sparkapital under 50 000 kronor och 16 procent till och med inget eller under 10 000 kronor. Utan buffert klarar man sig inte långt om till exempel kylskåpet och diskmaskinen går sönder samtidigt, vilket kan hända.

Hur stort sparande har du?

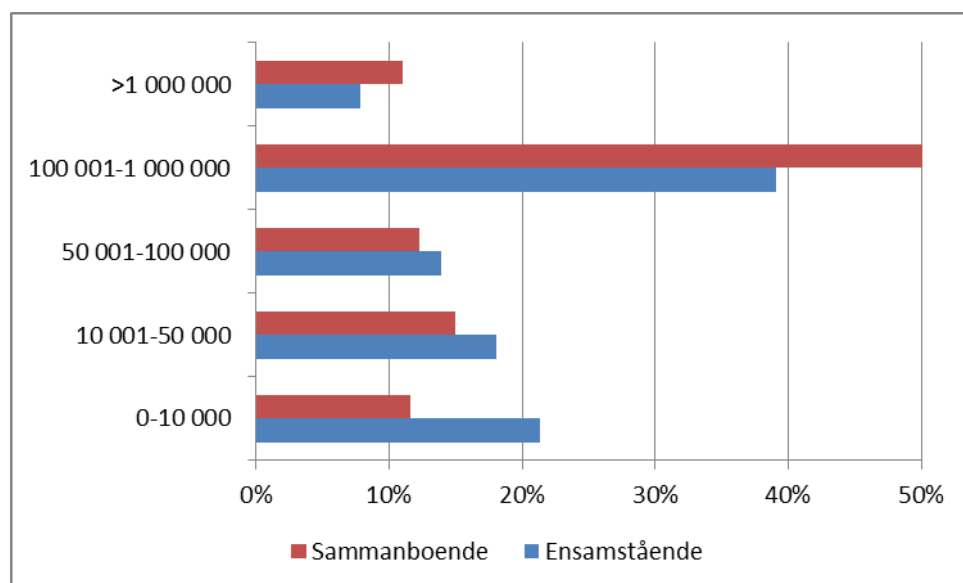
0	8 %
1-10 000	8 %
10 001-50 000	17 %

Sparandet stiger med åldern och män har ett högre sparande än kvinnor. Nästan hälften av de tillfrågade under 30 år har ett sparkapital lägre än 50 000 kronor och 60 procent av alla yngre än 40 år har mindre än 100 000 kronor i sparkapital. Det innebär t ex. att det i princip är omöjligt att köpa ett eget boende i en storstad i och med de nya kraven på egen insats. Bland de som är över 50 år har över två tredjedelar mer än 100 000 kronor i någon form av sparande.

Av pensionärerna har nära var fjärde ett sparkapital under 50 000 kronor, och 14 procent har ett sparkapital under 10 000 kronor.

Var femte ensamstående, både med och utan barn, har ett sparkapital lägre än 10 000 kronor. Och knappt 40 procent av ensamstående föräldrar har ett sparkapital lägre än 50 000 kronor. Det visar på en stor sårbarhet hos dessa hushåll. Det här är dessutom hushåll som sannolikt har ett större behov av en buffert med tanke på att det enbart har en lön att leva på.

I tabellen nedan framgår andelarna med olika stort sparkapital för ensamstående respektive sammanboende.



Inte oväntat har man som ensamstående mindre marginaler i sin ekonomi och också ett lägre sparkapital. Över 20 procent har inget eller ett sparkapital som är lägre än 10 000 kronor. Bland sammanboende är motsvarande andel 12 procent.

Bland långtidssjukskrivna har nära hälften ett sparkapital på lägre än 50 000 kronor och knappt var tredje lägre än 10 000 kronor. Bland arbetslösa är siffrorna än mer alarmerande, 60 procent av de arbetslösa har ett sparande lägre än 50 000 kronor och så många som 40 procent har ett sparande under 10 000 kronor. Det betyder att hushåll med redan stor risk i sin ekonomi tar en ännu större risk i och med att de har en så lite buffert att ta av ifall andra saker som påverkar ekonomin händer.

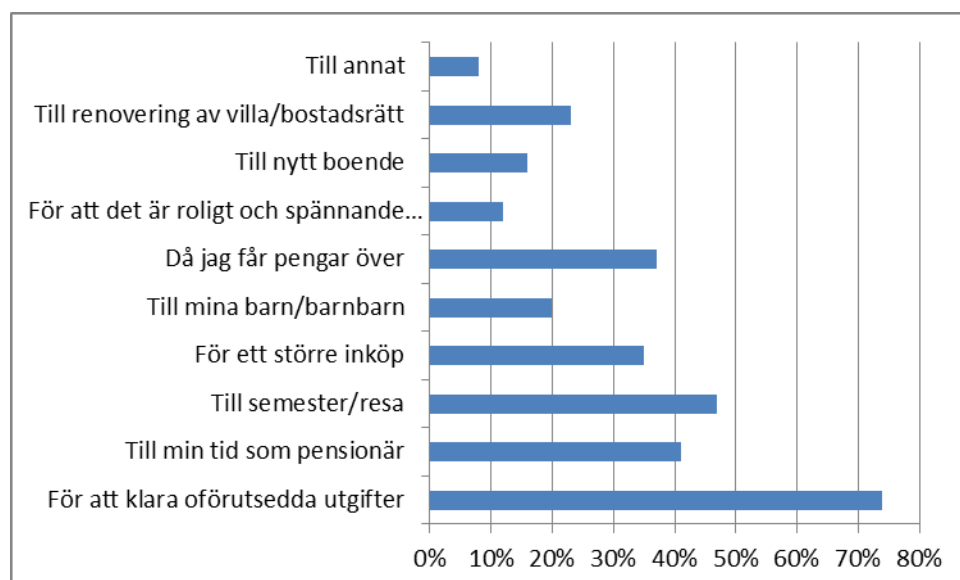
Varför sparar du?

De allra flesta sparar för att ha pengar till oförutsedda utgifter, tre av fyra av de tillfrågade som sparar uppger att de sparar just till det. Ungefär hälften målsparar inför semestern. På tredje plats kommer att spara inför sin tid som pensionär, drygt fyra av tio gör det.

Varför sparar du?

Till oförutsedda utgifter	74 %
Till semester/resa	47 %
Till tid som pensionär	41 %

En tredjedel svarar att de sparar för att klara ett större inköp. En av fem uppger att de sparar för sina barn och barnbarns räkning, och ungefär lika många säger att de sparar för att kunna renovera sin villa/bostadsrätt.



Det vanligaste sparmålet är oförutsedda utgifter, det gäller alla åldrar och inkomster. Andra vanliga svar är semester/resa, ett större inköp och till sitt liv som pensionär. Bland 30-39-åringarna uppger knappt 90 procent att de har ett buffertsparande. Yngre sparar i större utsträckning till ett boende, äldre i större utsträckning till renovering av sitt boende. Det

känns naturligt. Ju äldre desto fler som sparar till sitt liv som pensionär och de mellan 30 och 49 år är de som sparar mest till barn och barnbarn.

Ju mer man tjänar desto mer sparar man till sitt liv som pensionär, men även till barn och barnbarn. Det är inte oväntat, har man mer pengar över så har man råd att spara till mer än det nödvändiga. De som tjänar under 10 000 kronor per månad sparar i större utsträckning till ett boende och om man får pengar över. De flesta i den gruppen är sannolikt ungdomar.

Ensamstående sparar till samma saker som sammanboende men i något lägre utsträckning. Det kommer inte som någon större överraskning att det bland ensamstående med en snävare ekonomi är färre som sparar till sitt liv som pensionär och fler som sparar när de har pengar över.

Förvärvsarbetande och pensionärer sparar till i stort sett samma saker, men pensionärer i lite mindre utsträckning.

Vill du öka ditt sparande och har du råd?

Drygt hälften av de som sparar uppger att de vill öka sitt sparande, men alla har inte råd. Det är fler som uppger att de inte har råd att öka sitt sparande än som har det. Inte helt oväntat är det de med mindre ekonomiska marginaler som har svårast att spara mer.

Vill du öka ditt sparande och har du råd?

Ja, vill öka	53 %
Nej, vill inte öka	31 %
Ja, har råd	41 %
Nej, har inte råd	45 %

De som är yngre än 30 år och 30-39 år är de som vill öka sitt sparande mest, i de åldersgrupperna uppger 70-80 procent att de vill göra det. Bland dem över 50 år vill inte ens var tredje öka sitt sparande, vilket inte är helt oväntat eftersom det är den åldersgruppen som redan har högst sparkapital.

Ensamstående vill i något större utsträckning än sammanboende öka sitt sparande, vilket kan ha sin förklaring i att man upplever sig ha mindre marginaler. Men det är fler bland de ensamstående som uppger att de inte har råd att göra det.

Studenter vill öka sitt sparande mer än de som arbetar, är arbetslösa eller pensionärer. Men de med lägre inkomster, såsom studenter, pensionärer, arbetslösa och sjukskrivna, har i mindre utsträckning råd att spara mer.

Knappt hälften av de tillfrågade uppger att de inte har råd att öka sitt sparande. Bland de under 40 år är det fler som inte har råd att öka sitt sparande medan majoriteten av de över 40 år har råd med det. De flesta som vill öka sitt sparande bor i hyresrätter.

Har du sparat regelbundet det senaste året?

Långtifrån alla sparar regelbundet. Hela 30 procent av de tillfrågade uppger att de inte har sparat regelbundet det senaste året.

Har du sparat regelbundet det senaste året?

Ja	68 %
Nej	30 %
Vet ej	2 %

En tredjedel av de tillfrågade uppger att de inte har sparat regelbundet det senaste året. Ju yngre desto färre som sparar regelbundet. De som sparar mest regelbundet är de mellan 40 och 49 år, av dem sparar nästan åtta av tio regelbundet. De under 30 år är de som sparar minst regelbundet. Men det är ändå knappt 60 procent av dem som gör det. Det är ingen större skillnad mellan kvinnor och män.

Som man kan förvänta sig är det färre ensamstående som sparar regelbundet än sammanboende, drygt 60 respektive knappt 75 procent. Också enligt förväntan sparar de med högre inkomst mer regelbundet än de med lägre inkomst. I det lägsta inkomstintervallet sparar över hälften inte regelbundet och i det högsta är det bara drygt en av tio som inte gör det.

De med lägre disponibel inkomst, som unga, ensamstående, studerande och pensionärer, är de som i mindre utsträckning sparar regelbundet.

Hur har du placerat ditt regelbundna sparande?

Det regelbundna månadssparandet placeras oftast på vanliga sparkonton. Över 80 procent svarar att de sätter in pengarna på ett sparkonto. Men det sparande man gör mer sällan, ett par gånger om året, hamnar i större utsträckning i aktier och fonder.

Det är ingen större skillnad mellan åldersgrupper eller mellan män och kvinnor. Inte heller utifrån inkomst är det någon större skillnad, däremot lägger pensionärer en stor del av sitt månadssparande i fonder.

Har du under det senaste året minskat eller ökat ditt regelbundna sparande?

Över hälften av de svarande uppger att deras regelbundna sparande är oförändrat det senaste året. Endast drygt 10 procent har minskat sitt regelbundna sparande.

Har du ökat eller minskat ditt regelbundna sparande det senaste året?

Ökat	37 %
Minskat	11 %
Oförändrat	52 %

De yngre än 30 år och ogifta som bor kvar hemma har ökat sitt regelbundna sparande i större utsträckning än genomsnittet, hälften uppger att de har gjort det.

Det är ingen större skillnad mellan män och kvinnor, något fler män har ökat sitt sparande och något fler kvinnor har minskat det. De med låga inkomster har i större utsträckning minskat sitt sparande jämfört med de med högre inkomster. Det är dock ingen större skillnad

mellan ensamstående och sammanboende, runt 40 procent har ökat och runt 10 procent har minskat sitt regelbundna sparande.

Bland pensionärer är det fler som har minskat sitt sparande än genomsnittet och över 70 procent har ett oförändrat sparande.

Planerar du din ekonomi för att klara en längre tids sjukdom eller arbetslöshet?

Över 60 procent uppger att de inte planerar sin ekonomi för en längre tids sjukdom eller arbetslöshet. Det innebär att många riskerar att stå utan buffert om deras disponibla inkomst skulle minska drastiskt. Många har en inkomstbortfallsförsäkring via fack och arbetsgivare, men de som inte har det riskerar ett stort ekonomiskt bortfall. Det är viktigt att ta reda på hur ens egen ekonomi kan förändras vid en förändrad livssituation.

Jag planerar min ekonomi så jag klarar en längre tids sjukdom eller arbetslöshet

Instämmer	37 %
Instämmer inte	63 %

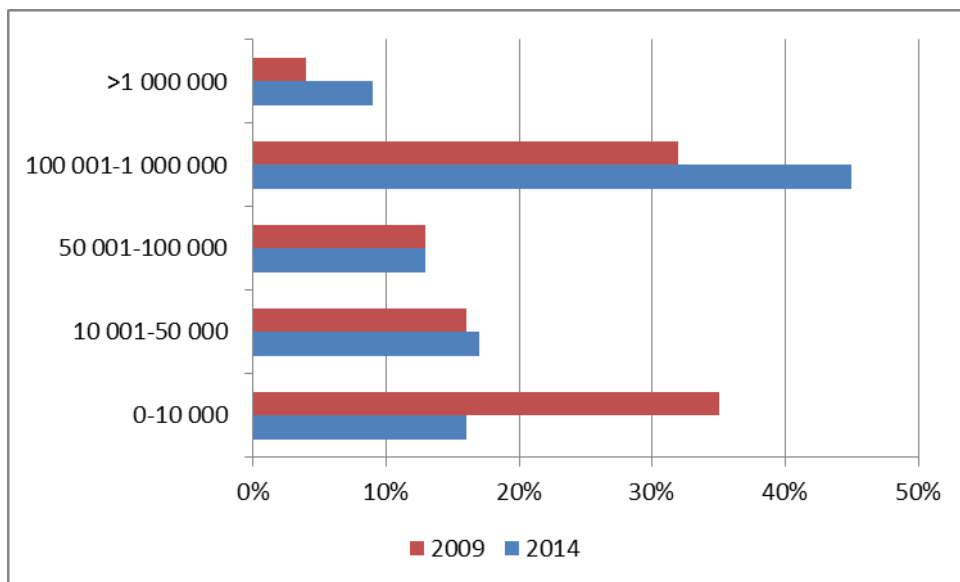
Mest ansvarsfulla är de över 50 år, knappt hälften av dem sparar för att klara en längre tid med lägre inkomst. I åldersgrupperna under 50 år sparar var tredje för att klara ett eventuellt inkomstbortfall.

Det är ingen större skillnad mellan kvinnor och män, och det är färre ensamstående än sammanboende som planerar sin ekonomi och sparar för eventuellt inkomstbortfall.

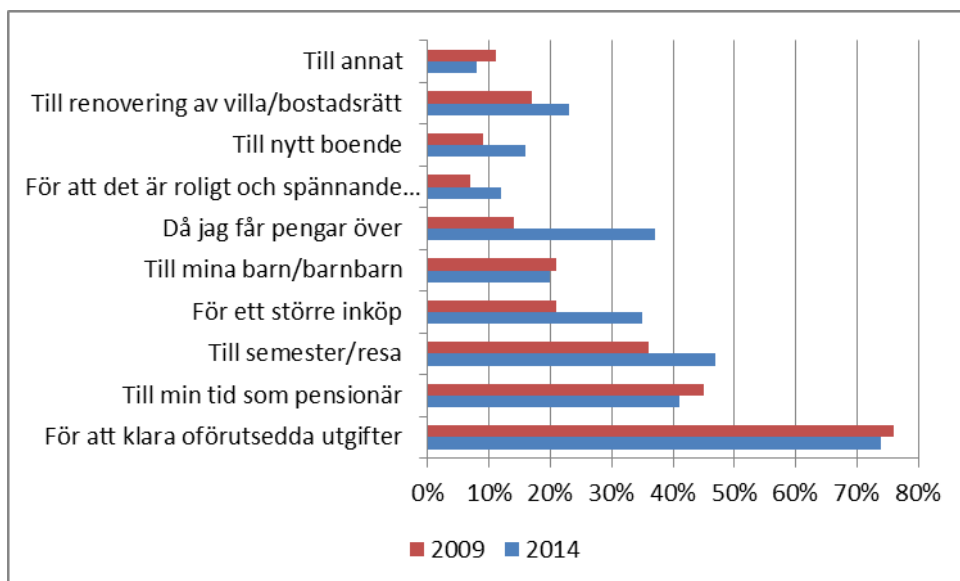
Inte helt oväntat sparar fler höginkomsttagare för att klara om inkomsten drastiskt skulle sjunka än låginkomsttagare. Hela 60 procent av pensionärerna uppger att de planerar sin ekonomi för att klara en längre tids sjukdom eller arbetslöshet.

Jämfört med tidigare år

Andelen med ett litet eller inget buffertsparande har minskat. I undersökningarna 1999 och 2009 framgick att en tredjedel av de tillfrågade hade ett sparande under 10 000 kronor. I årets undersökning har andelen halverats. Nu uppger 16 procent att de har mindre än 10 000 kronor till oförutsedda händelser.



Jämfört med 2009 så är det i år fler som uppger att de sparar till en resa än till sin tid som pensionär. Andelen som sparar till ett eget boende har ökat de senaste fem åren, från 9 till 16 procent. Det är också många fler som sparar till ett större inköp och sparar när de får pengar över.



Sparviljan har minskat de senaste fem åren. 2009 uppgav 60 procent att de ville spara mer, i årets undersökning vill drygt hälften det. Många hushåll har de senaste åren fått höjda reallöner och sänkta inkomstskatter. Så det kanske inte är så förvånande att sparviljan har minskat bland dessa.